

Vlamingen sorteren gft, maar bijna de helft weet niet precies waarom

Onderzoek toont aan: Vlaming vindt gft sorteren de moeilijkste sorteerklus – Nieuwe OVAM campagne moet daarin verandering brengen

Sinds begin dit jaar moeten alle Vlaamse steden en gemeenten gft-afval apart ophalen om zo de volledige gft-kringloop te kunnen sluiten. 99% van de steden en gemeenten in Vlaanderen hebben zich tijdig aangepast en zamelen het groente-, fruit- en tuinafval nu selectief in. Maar een onderzoek van OVAM bij 1 000 Vlamingen legt nog cruciale uitdagingen bloot. De Vlaming heeft vaak nog onvoldoende sorteerkennis: er belandt nog te veel gft-afval in het restafval, waardoor waardevolle grondstoffen verloren gaan, of men weet niet wat er met het gft-afval gebeurt. OVAM en Vlaams minister van Omgeving Jo Brouns lanceren daarom een nieuwe communicatiecampagne om de kenniskloof te dichten en het volle potentieel van gft-afval te benutten. En dat potentieel is er zeker. Meer gft inzamelen betekent minder afval verbranden, minder CO₂-uitstoot en meer hernieuwbare grondstoffen zoals compost en biogas.

De gft-paradox in cijfers

Het onderzoek legt daarnaast een 'blinde' vertrouwensrelatie bloot: meer dan acht op de tien burgers (85%) vertrouwen erop dat hun gft correct verwerkt wordt, maar tegelijk weet bijna de helft (44%) niet wat het eindresultaat van die verwerking is. Deze kenniskloof wordt versterkt doordat gft-sorteren met stip als de moeilijkste van alle sorteerdisciplines wordt ervaren, met name door onduidelijkheid over etensresten, vervuild papier keukenpapier of schelpen ontbreekt er nog kennis. Zo geeft 1 op 5 (19%) aan het te proberen, maar ook toe dat er af en toe toch iets bij het restafval terecht komt. Opmerkelijk is ook dat, op het moment van de bevraging, nog één op de vier Vlamingen (26%) niet op de hoogte was van de nakende verplichting in hun gemeente.

Veel opportuniteiten onbenut

Een gesloten gft-kringloop betekent dat het organisch afval niet wordt verbrand, maar omgezet wordt in grondstoffen (compost en biogas) die weer een nieuwe bestemming krijgen. Om dat te kunnen doen, moet gft natuurlijk wel apart gesorteerd én opgehaald worden.

Werner Annaert, administrateur-generaal van OVAM: *“Jaarlijks halen we in Vlaanderen al bij benadering 325 000 ton gft op maar er belandt nog te veel gft-afval in het restafval, zo blijkt uit ons onderzoek. Van gft-afval kunnen compost en biogas worden gemaakt. Er is dus veel onbenut potentieel en waardevolle grondstoffen gaan verloren voordat ze een nieuwe bestemming kunnen krijgen. Om het bewustzijn en de kennis rond gft-afval te verhogen, lanceren we vandaag een nieuwe campagne en de gft-song.”*

Vlaams minister van Omgeving **Jo Brouns** vult aan: *“Onze doelstelling is om de hoeveelheid restafval terug te dringen tot 100 kg per persoon in 2030. Vandaag zitten we daar nog een slordige 25 kg boven. Door de gft-cirkel in heel Vlaanderen te sluiten, kunnen we een flinke stap*

in die richting zetten. Het onderzoek toont glashelder waar ons werk nu ligt: de 'waarom'-vraag beantwoorden en de 'hoe'-vraag verder verhelderen. Meer en beter sorteren betekent namelijk minder restafval en afvalverbranding, minder CO₂-uitstoot en meer hernieuwbare grondstoffen zoals compost en biogas. Die kennis is de sleutel tot meer en zuiverdere inzameling gft."

Nieuwe campagne focust op kennis en tackelt vooroordelen over gft

Nu de infrastructuur en processen overal aanwezig zijn, verschuift de focus van logistiek naar informatie. OVAM lanceert een nieuwe campagne die de burger meeneemt achter de schermen. Enerzijds wordt de 'hoe'-vraag vereenvoudigd. Via sociale media en de websites van de intercommunales worden de meest hardnekkige sorteertwijfels weggewerkt met heldere ja-nee-lijsten en praktische tips om de sorteerstress in de keuken weg te nemen. Anderzijds wordt de 'waarom'-vraag tastbaar gemaakt door te tonen hoe gft in de veertigtal Vlaamse compost- en vergistingsinstallaties een tweede leven krijgt.

Die informatie wordt vanaf vandaag verpakt in een speciale 'gft-song', waar duidelijk wordt gemaakt dat gft een grondstof is en dat de rol van sorteren centraal staat. Met deze dubbele aanpak wil OVAM niet enkel de sorteeregels verduidelijken - zoals schelpen en beenderen horen niet bij gft, en vlees- en visresten wel - maar het lied wil vooral de intrinsieke motivatie van de Vlaming versterken. Het markeert een nieuw hoofdstuk in het Vlaamse afvalbeleid, waarin niet de verplichting, maar kennis, enthousiasme en de gezamenlijke ambitie centraal staan.

Met de campagne wil OVAM ook enkele hardnekkige vooroordelen of praktische problemen bij gft-inzameling aankaarten. Zo wordt bijvoorbeeld vaak gesteld dat deze inzameling de Vlaming op kosten jaagt. Niet is echter minder waar. Dankzij het diftar-systeem is de inzameling van restafval in heel Vlaanderen duurder dan deze van gft of andere fracties. Beter sorteren loont dus ook financieel. Voor andere praktische problemen, zoals plaatstekort of geurhinder kan OVAM meer begrip opbrengen. Maar dat betekent niet dat er geen oplossingen voor zijn. Ontdek ze op: www.ovam.vlaanderen.be/gft of www.vlaco.be

Voor meer informatie:
Jan Verheyen – T 015 284 140
woordvoerder@ovam.be
ovam.vlaanderen.be/nieuws